

Fiskālās disciplīnas
padome

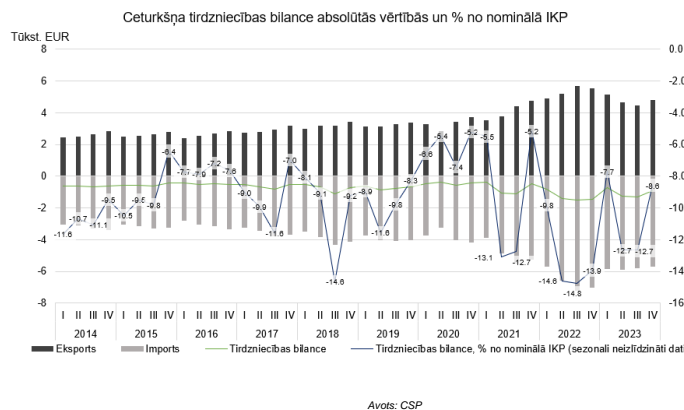
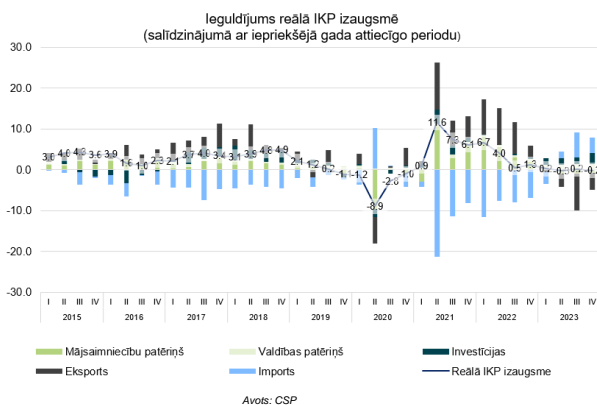
2023. gada IV ceturkšņa makroekonomisko rādītāju monitorings

Saskaņā ar Centrālās Statistikas Pārvaldes (CSP) publicētajiem datiem, 2023. gada VI ceturksnī reālais IKP samazinājās par 0,2% salīdzinot ar 2022. gada IV ceturksni, bet salīdzinot ar 2023. gada III ceturksni IKP pieauga par 0,3%. IKP pieaugums faktiskajās cenās salīdzinot ar iepriekšējā gada IV ceturksni bija 3%, bet salīdzinot ar 2023. gada III ceturksni 1,2%. Kopumā 2023. gadā reālais IKP samazinājās par 0,3%, salīdzinot ar 2022. gadu. No IKP izlietojuma perspektīvas, IV ceturksnī lielākie negatīvie devumi bija mājsaimniecību patēriņam, kas samazinājās par 0,7% un preču un pakalpojumu eksportam, kas saruka par 4,2%. Tomēr pozitīvi devumi bija valdības patēriņam, kas pieauga par 1,4% un investīcijām, kas palielinājās par 2,7%. Inflācija IV ceturksnī bija 1,2%, sarūkot par 3,8 procentpunktiem, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni. Tirdzniecības bilances deficīts uzlabojās par 4,1 procentpunktu salīdzinot ar III ceturksni un sasniedza (-8,6%).

Makroekonomiskie rādītāji (sezonāli izlīdzināti)	2022 faktiskie dati					2023 faktiskie dati					Prognoze (13.06.)					2023 g. izpilde /prognoze ¹
	I	II	III	IV	2022	I	II	III	IV	2023	2023	2024	2025	2026		
Reālā IKP izaugsme	6.7%	4.0%	0.5%	1.3%	3.0%	0.2%	-0.3%	0.2%	-0.2%	-0.3%	1.0%	2.5%	2.9%	2.9%	↓ -1.3 %p.	
Nominālā IKP izaugsme	16.1%	16.8%	15.4%	12.4%	15.1%	10.9%	6.0%	2.8%	3.0%	5.1%	11.0%	5.5%	6.2%	5.8%	↓ -5.9 %p.	
Inflācija (patēriņa cenas)	9.2%	16.4%	21.7%	21.5%	17.3%	19.6%	11.6%	5.0%	1.2%	8.9%	10.0%	2.2%	2.5%	2.3%	↓ -1.1 %p.	
IKP deflators	10.5%	13.2%	15.0%	13.3%	11.8%	11.2%	6.1%	2.4%	1.6%	5.4%	9.9%	2.9%	3.2%	2.8%	↓ -4.5 %p.	

Avots: CSP, FDP, FM

¹2023. gada faktiskie dati salīdzinot ar FM prognozi - ↑ augstāk par prognozēto %punktos; ↓ zemāk par prognozēto %punktos; ¹prognoze izpildās.

Ekonomiskās attīstības priekšrocības 2023. gada IV ceturksnī

Būvniecības produkcijas apjoms turpina strauji pieaugt, kamēr būvniecības izmaksu pieaugums kļūst lēnāks. Būvniecības nozares produkcijas apjoms IV cet. pieaudzis par 25,7%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Pieaugumi ir visās būvniecības apakšnozarēs – inženierbūvniecībā (+32,5%), ēku būvniecībā (+26,7%) un specializētajos būvdarbos (+19,5%). Tomēr paredzamā apbūves platība IV cet. samazinājies par 10%, bet izsniegto būvatļauju skaits samazinājies par 5%, salīdzinot ar 2022. gada IV cet. Būvniecības izmaksu pieaugums kļūst arvien lēnāks, IV cet. tas bija 2% un šo pieaugumu visvairāk ietekmēja strādnieku darba izmaksu pieaugums (+7%) un izmaksas mašīnu un mehānismu uzturēšanai un lietošanai (+4%), kamēr būvmateriālu izmaksas samazinājās par 2%.

Monētārās politikas pasākumiem izdevās iegrozīt patēriņa un ražotāju cenu pieaugumu. 2023.gada decembrī Latvijas ražotāju cenas samazinājās par 11,3%, samazinājums skāra gan vietējam tirgum, gan eksportam saražoto produkciju. Ražošanas izmaksas samazinājās elektroenerģijas un elektronisko iekārtu ražošanai, tomēr siltumapgādes un dažu pārtikas produktu ražošanas cenas pieauga. Patēriņa cenas decembrī pieauga par 0,6%, galvenokārt pārtikas un alkohola segmentos, tomēr mājokļa uzturēšanas izmaksas samazinājās par 10%. Kopumā 2023. gadā patēriņa cenas pieaugums bija 8,9%.

Algu pieaugums ļauj pamazām atkopties mājsaimniecību pirkspējai – reālā darba samaksa pārsniegusi inflāciju. 2023. gada VI ceturksnī Latvijā vidējā bruto darba samaksa bija 1 610 eiro, pieaugot par 11,6%. Sabiedriskajā sektorā pieaugums bija straujāks (+15%) nekā privātajā sektorā (+10%). Neto darba samaksa VI ceturksnī sasniedza 1 167 eiro, palielinoties par 10,6%. Gadā kopumā neto darba samaksa sasniedza 1 119 eiro jeb 72,9% no bruto algas. Ņemot vērā patēriņa cenu pieauguma mazināšanos, reālais neto algas pieaugums bija 2,2%, kas potenciāli var uzlabot mājsaimniecību patēriņa iespējas.

Bezdarba VI ceturksnī līmenis nedaudz palielinājās, tomēr tas ir zems, ņemot vērā to, ka ekonomikas izaugsme praktiski apstājusies. Reģistrētā bezdarba līmenis vidēji VI ceturksnī bija 5,5%, bet faktiskā bezdarba līmenis sasniedza 6,9%. Faktiskais vīriešu bezdarbs bija 7,8%, savukārt sieviešu 6%. Rīgas reģionā reģistrētais bezdarbs vidēji IV cet. bija 4,2%, Kurzemes reģionā 5,7%, Latgales reģionā 10,8%, Vidzemes reģionā 5,6% un Zemgales reģionā 5,1%. Lielākais bezdarbnieku īpatsvars, skatoties pēc iegūtās izglītības, ir novērots iedzīvotājiem ar vispārējo vidējo izglītību (34,2%) un arī iedzīvotājiem ar arodizglītību vai profesionālo vidējo izglītību (28,6%), tomēr arī bezdarbnieku īpatsvars ar augstāko izglītību IV ceturksnī bijis augsts (20,8%).

Ekonomiskās attīstības ierobežojumi 2023. gada IV ceturksnī

Rūpniecībā kopumā, t.sk. apstrādes rūpniecībā, produkcijas apjoms turpināja samazināties, nelieli pieaugumi tikai atsevišķās apakšnozarēs. Rūpniecībā IV cet. produkcijas apjoms saruka par 6% un lejupeļvērtība bija novērota visa 2023. gada laikā. Apstrādes rūpniecībā produkcijas apjoms samazinājies par 5,2%. Apstrādes rūpniecības apakšnozarēs - koksnes un koka izstrādājumu ražošanā produkcijas apjoma samazinājums (-4,7%), nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā (-0,9%), ķīmisko vielu ražošanā (-0,6%). Pieaugumi novēroti pārtikas ražošanā (+0,8%) un citu produktu ražošanā (0,5%).

Mazumtirdzniecības apgrozījums negatīvs arī IV ceturksnī. CSP kalendāri korigētie dati, salīdzināmajās cenās, liecina, ka kopumā mazumtirdzniecības uzņēmumu apgrozījums IV cet. samazinājās par 1,1%, kas tomēr ir mazākais samazinājums 2023. gada laikā. Apgrozījums samazinājies degvielas mazumtirdzniecībā (-3,9%), neliels samazinājums joprojām ir nepārtikas preču mazumtirdzniecībā (-0,6%) un pārtikas preču mazumtirdzniecībā (-0,3%).

Eksporta apjoma samazinājums turpinājies gan preču, gan pakalpojumu segmentā. Preču eksporta apjoms IV cet. samazinājies par 14% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Vislielākais samazinājums ir tirdzniecībā ar ES valstīm (-10%), eksporta samazinājums uz citām valstīm bijis (-2,2%) un uz NVS valstīm (-1,9%). Pakalpojumu eksports, kopš trešā ceturkšņa, ir sācis samazināties, IV ceturksnī lejupslīde sasniedza 6,1%. Latvijas Bankas dati liecina, ka IV ceturksnī sliktākie rezultāti bijuši transporta pakalpojumiem (-2,8%) un citiem saimnieciskās darbības pakalpojumiem (-3,3%), savukārt datoru un informācijas pakalpojumos - samazinājums par 1%. Pakalpojumu eksportā ļoti nelieli pieaugumi ir būvniecībai (+0,4), finanšu pakalpojumiem (+0,3) un tūrisma braucieniem (+0,9%).